

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1514. usque ad annum 1520

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1769

VD18 90118464

§. 13. Lutherus Erasmus ad suas partes pertrahere molitus

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66414)

Sæcul. XVI. omnibus hisce speciosis contestationibus
A.C. 1519. Lutherus nonnisi fucum faciebat; quapropter Miltizius hanc epistolam utpotè nonnisi generalibus verbis conceptam haud sufficere existimavit, ac Luthero proposuit, quod totum hoc negotium Archiepiscopi Trevirensis iudicio committeret, proin Confluentiam contenderet, cum ibidem colloquium esset habendum.

§. XIII.

Lutherus Erasmus ad suas partes pertrahere conatus.

In vita Erasmi partim ab ipso met, partim ab amicis script. Lugd. Bat. an. 1642 Huic quidem consilio annuit Lutherus; cum vero Cajetanum quoque huic colloquio interfuturum postea intelligeret, atque aliunde Papa causam ad Trevirensis Archiepiscopi tribunal evocari, ratum non haberet, Miltizii consilia successu caruerunt, Luthero interim unice intento, ut Sectatorum suorum numerum sparsis ubique erroribus augetet. Jam supra meminimus, Philippum Melanctonem ad Lutheri signa transfugisse; hoc autem anno idem hæresiarcha ad suas quoque partes pertrahere conabatur Erasmus Virum percelebrem, cujus paulo ante mentionem ingessimus, nunc Historiam vitæ suæ altius repetendam suscipimus.

Eras-

Erasmus, quamvis invitus, ut adversantis fortunæ invidiam effugeret, Ordinem S. Augustini ingressus esset, nihilominus vitam suam ad instituti normam accurate dirigebat, solius rationis instinctu ea operans, quæ si ex Religionis studio fecisset, Sanctitatis merito clarisset. Cum autem literarum ardore mire teneretur, sacro claustris otio nequaquam abusus, externam, qua fruebatur, quietem ad rerum naturalium cognitionem, majoremque in scientiis profectum impendit, ibique quosdam composuit pie libellos, ac inter eos tractatum *de contemptu mundi*; tandem, cum Sacerdotio dignus haberetur, die Sancto Marco sacra Mense Aprilii Anno millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo ab Episcopo Ultrajectensi sacrum Presbyteratus Ordinem suscepit. Posthæc Henricus a Bergis Cameracensis Episcopus, cum Erasinum singulari ingenii acie præditum nosset, ipseque ejus scientia proficere cuperet, eundem accersivit, secumque accedente Superiorum permissu Romam ducere statuit; verum Erasmus inter aggreddi præpeditus, Parisios contendit, ibidem literarum studia profecturus, ubi aliquamdiu in Montis acuti Collegio moratus, ob cibos insalubres morbum contraxit, & ad Episcopum redire compulsus est. Necdum tamen eo tem-

Sæcul. XVI.
A. C. 1519.

Sæcul. XVI. A. C. 1519. pore habitum Regularem exiit. Paulo
 post Parisios rediit, Theologiæ operam
 daturus, ad quod tamen studium, cum eo
 tempore hæc scientia methodo mere
 scholastica traderetur, minus propensum
 sentiebat animum, ibidem tamen integro
 ferme quadriennio morabatur, dempto
 eo tempore, quo circa Annum Christi
 millesimum quadringentesimum nonage-
 simum nonum iter in Angliam suscepit.
 Cum autem sub idem tempus Lutetiæ
 Parisiorum pestilentia grassaretur, inde
 recedere, atque Aureliam sese recipere
 cogebatur, ubi cum ingenti profectu Ju-
 risprudentiæ studio operam navabat,
 cumque aliquamdiu huic scientiæ incum-
 beret, rursus in Angliam concessit, inde
 vero tertia jam vice Parisios repetiit, ibi-
 demque longo tempore permansit, tan-
 demque in Italiam, cujus miro desiderio
 semper arserat, Anno salutis millesimo
 quingentesimo septimo profectus est, ac
 primum Bononiæ integrum ferme an-
 num diversatus, ibidem Theologiæ Do-
 ctor renunciabatur. Accidit quadam die,
 ut Erasmus linteum album ex humeris
 pendens gestaret, cumque eodem ferme
 habitu illi, qui peste laborantes curant,
 pro more Parisiensis urbis incedant, Eras-
 mus a quibusdam nebulonibus infausto
 errore pestis curator credebatur; qua-
 propter Erasmus lapidibus oppetere, imo
 &

& eductis gladiis invadere parabant, Sæcul. XVI.
A.C.1519.
indignantem, quod eos prius, ut illius oc-
cursum declinarent, non admonuisset.

Hoc item vitæ periculum Erasmo occa-
sionem suppeditabat, ut Lambertum Bru-
nium, quem Julius II. ab epistolis habe-
bat, datis literis rogaret, quatenus sum-
mo Pontifici exponeret, se a Tutoribus
suis ad amplectendum vitæ Religiosæ
statum fuisse compulsus, cum tamen ab
eo vitæ genere tum animo tum corpore
alienus esset. *Nihilominus subjungit E-
rasmus, ex meo sodalicio non excessi, nisi lib 24. ep. 5.*
permissu Præpositi tum domestici tum gene-
ralis, & quamvis habeam liberam conscien-
tiam, gratum tamen mihi foret, si Pontificis
auctoritate in totum omni scrupulo sublato
meæ libertati restituar, ne toties ponenda,
sumendaque veste gravius etiam scandalum
pariam male loquentibus, ac in capitis pe-
riculum denuo incidam, ut nuper mihi fa-
ctum. Postea Brunio casum supra rela-
tum recenset. Perlecta fuit hæc Episto-
la coram summo Pontifice, qui Viri hu-
jus stylo adeo delectabatur, ut diploma
quantocius expediri juberet, quo eidem
petita gratia concederetur (*) Post
hæc

(*) Melchior Adamus in vita Erasmi fol.
42. scribit: *Erasmus ne simile periculum dein-
ceps incurreret, a Julio II. Pontifice impetra-
vit, ut ornatu Religioso pro honorum Ratione*

Sæcul. XVI. hæc Erasmus Bononia Venetias con-
A.C. 1519. tendit, ubi in Aldi Manutii officina
 typis recognoscendis operam dederat, eum vero Alexander Princeps Jacobi IV. Scotorum Regis filius nothus ac S. Andreæ Archiepiscopus primo Patavium, inde vero Ferrariam, ac demum Senas venire iussit; igitur in hac urbe aliquamdiu commoratus a suis amicis rogabatur, ut Romam adiret. Ibi summo Pontifici a suis exhibitus, non modo a Julio II. perbenigne excipiebatur, sed etiam a Cardinalibus, ac præprimis a Joanne Medicæo, qui postea Julio II. successus Leonis X. nomen assumpserat, magnis benevolentia signis honorabatur. Postquam vero in alma hac urbe aliquo tempore perstitit, Senas ad Archiepiscopum S. Andreæ venit, quocum denuo Romam rediit, ibidemque viam ad altiora ascendendi sibi abs dubio parasset, nisi eum illius amici, quos in Anglia habebat, ut in hanc Regionem revertetur, rogassent, eidemque amplam spem fecissent, fore, ut ab Henrico VIII. Rege, qui Virum maximi habebat, insignibus prorsus favoribus cumularetur. Hac pollicitatione plectus Anno Christi millesimo quingentesimo nono in Angliam venit,

uteretur, modo vestem habere Sacerdotalem, quod Leo X. confirmavit, & Erasmus deinde tum in Italia tum alibi observavit.

venit, ibidemque in ædibus Thomæ Mori, qui supremus hujus Regni Cancellarius erat, diversatus librum composuit, cui titulus: *Moriæ encomium*, præterea eidem Guilielmus Waramus Cantuariensis Archiepiscopus quamdam Parochialem Ecclesiam intra suam Diocesim offerebat, quam tamen acceptare recusans, Lutetiam rediit. Exiguo autem post tempore in Angliam reversus, publice in Universitate Oxoniensi Græcas literas tradidit: cum vero in hoc Regno suæ sustentationi providere haud posset, inde recedens Basileæ sedem figere constituit, ut pro elucubrandis libris suis Frobenianæ officinæ opportunitate uti valeret; ex hac tamen ipsa urbe sæpius in Belgium, atque iteratis itineribus in Angliam secessit, quin tamen frequens hæc locorum mutatio studii sui assiduitatem interturbaret, aut illum præpediret, quominus quam plurimos libros elucubra-
ret, jurisque publici faceret.

§. XIV.

*Erasmi epistola ad Leonem X.
Papam.*

Cum eo tempore Leo X. supremum in Ecclesia Pontificatum gereret, Erasmus eidem adhuc Cardinali probe cognitus datis literis adepti Solii gloriam gratulabatur, simulque rogabat, ut gratam,